

Aan de gemeenteraad van Utrecht
T.a.v. de Ontwikkelorganisatie Ruimte
Omgevingsrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Betreft: Zienswijze Stichting Milieuzorg Zeist e.o. inzake 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Utrecht Science Park (USP)'

Zeist, 28 juli 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,
Via de media is bekend gemaakt dat de zogenaamde: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Utrecht Science Park ((USP) voor het indienen van zienswijzen voor de periode van 02 juli tot en met 29 juli 2020 ter inzage is gelegd. Gaarne maakt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. van de geboden gelegenheid gebruik een reactie op de betreffende notitie te maken. Eerst zal nog kort worden stilgestaan bij het planproces, waarna een inhoudelijke reactie zal worden gegeven. Afgesloten zal worden met een conclusie.

1. Planproces

Zoals ook in de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau Utrecht Science Park' aangegeven, wordt thans door de gemeente Utrecht een nieuwe 'Omgevingsvisie USP' ontwikkeld. T.b.v. die: 'Omgevingsvisie USP' is dan door de zogenaamde USP-partijen een: 'Ambitiedocument (2018)' opgesteld, evenals door de gemeente een: 'Startnotitie (2019)'. In met name het 'Ambitiedocument' zijn dan de ambities vanuit de USP-partijen voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied vastgelegd.

Daarna is in oktober 2019 iedereen die zich daartoe geroepen voelde in de gelegenheid gesteld een enquête in te vullen, zodat een beeld wordt gekregen hoe betrokkenen tegen de toekomstige ontwikkelingen van het USP aankijken.

Vervolgens heeft er in januari 2020 het zogenaamde U-Lab plaatsgevonden, waarin aan de hand van thema's en ook kaarten eenieder zijn visie op de toekomstige ontwikkeling kenbaar kon maken.

Uiteindelijk is door de betrokken partners een: 'Uitgangspuntennotitie USP (2020)' opgesteld, waarbij aan de hand van thema's de uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkeling worden geschetst.

Ook over de betreffende thema's heeft dan recentelijk themagericht wederom een nadere dialoog plaatsgevonden, zowel digitaal, als op het Stadskantoor (met in acht name van 1.5 m vanwege de coronacrisis).

Aangezien dus ook voor het USP in een aantal ruimtelijk ontwikkelingen is voorzien, waarbij de zogenaamde 'drempelwaarden' zoals deze t.a.v. bepaalde ontwikkelingen in het: 'Besluit m.e.r.' en dan: 'Bijlage D' staan aangegeven worden overschreden bestaat er dus de wettelijke plicht een zogenaamde: 'Plan-MER' op te stellen. In de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' wordt dan een beschrijving gegeven van de manier waarop de: 'Plan-m.e.r.'

voor de: 'Omgevingsvisie USP' wordt uitgevoerd, dus welke onderwerpen daarbij aan bod komen en wat de effecten zijn.

2. Inhoudelijke aspecten

In de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' wordt dus eerst een korte beschrijving van de (referentie)situatie gegeven, inclusief de te verwachten autonome ontwikkeling, waarna ambities aan de orde worden gesteld, dat dus themagewijs aan de hand van de ambities zoals deze in de: 'Uitgangspuntennotitie USP' zijn beschreven. Vervolgens wordt de methodiek beschreven zoals deze bij de 'Plan-MER' wordt toegepast, dus zowel het planproces als het beoordelingskader.

2.1 Referentiesituatie

Bij de referentiesituatie wordt dan eerst de huidige situatie beschreven, waarna aandacht wordt gegeven aan autonome ontwikkelingen, inclusief ook zogenaamde 'raakvlakken'

Huidige situatie

Wat hierbij opvalt is dat dus wel aan de hand van kaarten een beschrijving wordt gegeven van de huidige gebouwenclusters, dus aan de hand van daarbij onderscheiden deelgebieden een beschrijving waar welke clusters aan gebouwen voorkomen, maar slechts heel zijdelings wordt ingegaan op de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, dat dan met uitzondering van een kaartbeeld, terwijl m.b.t. die waarden inmiddels toch heel wat informatie is verzameld,.

Wil men evenwel bij eventuele ontwikkelingen vanaf het begin met aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie rekening houden dan is het dus wel van belang deze waarden ook expliciet te beschrijven en daaraan bij de gehele ontwikkeling een prominente plek te geven (vergelijk dus ook het principe van: 'Natuurinclusief ontwerpen' op basis van de zogenaamde: 'Lagenbenadering'¹).

Juist ook gezien de diverse thema's die dan in het zogenaamde: 'Uitgangspuntennotitie' centraal worden gezet, zoals dus het thema: 'Groen en gezond landschap' zou het o.i. goed zijn dus ook te bezien op welk gebied men daarbij dan in beschouwing neemt, dus de scope/het bereik van de: 'Plan'MER', want als je dan zo de: 'Notitie Reikwijdte en Detailbeschrijving' beziet, lijkt men zich, althans bij de beschrijving van de huidige situatie, toch voornamelijk te richten op een beperkt gebied in en rondom het USP, terwijl het o.i. goed zijn dat toch veel breder te bezien, juist ook om ongewenste effecten te kunnen signaleren en dus daarbij vanaf het begin rekening mee te houden. Zo loopt er o.a. een belangrijke ecologische verbinding ter zijde van het USP tussen het Kromme Rijngebied en het Vechtplassengebied (zie in deze dus ook de folder: 'Natuur behouden en verbinden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2009) met ook een actualisatie op de website van de Werkgroep Natuurlijk Zeist-West), zodat daarmee dus vanaf het begin rekening kan worden gehouden.

Autonome ontwikkeling en 'raakvlakken'

Behalve een aantal 'autonome ontwikkelingen' worden, zoals die van het zogenaamde 'Life Science Cluster' en ook het RIVM (en het CBG) worden ook diverse projecten aangegeven, waarmee raakvlakken bestaan, zoals o.a. de door het rijk voorgenomen verbreding van de A-27.

¹ Vergelijk overigens ook de benadering zoals deze bij het NOVI wordt gevolgd.

Verbreiding A-27 ter hoogte ring Utrecht en ook A-28 (tot en met het wildviaduct de Wildsche Hoek nabij Oostbroek)

Alhoewel dan wellicht buiten de scope van de 'Omgevingsvisie USP' kan de gegeven verbreding natuurlijk wel zo zijn effecten hebben op diverse leefomgevingskwaliteiten zoals deze ook binnen het USP (en ook de omgeving) voorkomen. Juist gezien de effecten op de leefomgevingskwaliteiten in het algemeen en die van waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie n het bijzonder heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich altijd tegen de gegeven verbreding uitgesproken, evenals tegen het eerdere Tracébesluit beroep bij de Raad van State aangetekend, dat dus gezien de Uitspraak van de Raad van State t.a.v. de zogenaamde PAS gegrond is verklaard. Dat dus ook aangezien er o.i. wel degelijk alternatieven bestaan (zie in deze dus ook het document: 'De Kracht van Utrecht 2.0')

U-NED

Wellicht zou het toch ook goed zijn dat hier van de diverse projecten zoals deze in het kader van U-NED aan de orde zijn de revue passeren, want ook deze kunnen dus van invloed zijn op het algemene leefklimaat van het USP en ver daar buiten, ook al aangezien daarover dus wel al een aantal principe-besluiten zijn genomen, zoals een aantal zogenaamde: 'No Regret-maatregelen', ook al plaatst de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. ook daarbij wel degelijk gezien de daarmee gepaard gaande effecten op natuur, landschap en cultuurhistorie (zeer) kritische kanttekeningen.

2.2 Ambities en uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden dan de ambities en uitgangspunten geschetst, dat dus aan de hand van het viertal thema's die dan in de: 'Uitgangspuntennotitie USP' centraal staan. Achtereenvolgens zal bij de diverse thema's worden stilgestaan.

Levendig kenniscentrum met slimme mix van functies

Onder dit thema wordt dus een beschrijving gegeven van de ambities t.a.v. thema's als onderwijs, zorg en onderzoek, R&D, voorzieningen, wonen en sport, etc., waarbij het dus de intentie is dat *'bij het zoeken naar ruimte voor uitbreiding wordt gekozen voor functiemenging en voor het zoveel mogelijk verdichting binnen de bestaand bebouwingsclusters'*, evenals het uitgangspunt van een *'gezonde verstedelijking (dus 'Healthy Urban Living')*.

Natuurlijk word het door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. gewaardeerd dat men bij de ruimte voor uitbreiding kies voor functiemenging en zoveel mogelijk verdichting (vergelijk dus ook de: 'Ladder van duurzame verstedelijking').

Kernvraag hierbij blijft evenwel dat als je dan uitgaat van een zo'n breed en ook groot programma, dat ook al probeer je dan een en ander zoveel mogelijk te clusteren, hetgeen dus op zich wordt gewaardeerd, òf je zo ook alle andere doelen wel kunt bereiken, zoals dus die met betrekking tot een 'groen en gezond landschap', met betrekking tot een 'duurzame bereikbaarheid' én ook '(zichtbaar) duurzaam en gasloos'. Natuurlijk fantastisch als naar functiecombinaties wordt gezocht waardoor in ruimtelijke zin veel ruimte kan worden bespaard, maar de ervaring van de afgelopen jaren is ook dat door de enorme groei van het USP (vanaf de jaren '60 van de vorige eeuw) het ruimtebeslag van het USP op de kwetsbare waarden natuur en het landschap zoals deze in de directe omgeving van het USP voorkomen alleen maar groter is geworden en daarbij o.i. ook bepaalde grenzen zijn

overschreden. In die zin is er voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus wel ook de vraag of er ook m.b.t. geen grenzen aan de groei zijn, dus dat men het uiteindelijk niet in de kwantiteit, maar juist de kwaliteit te zoeken (zie in deze overigens ook de website: www.ontgroe.nl).

Juist door bij bepaalde ontwikkelingen veel meer rekening te houden met aanwezige waarden, dus niet direct te kijken naar een groter ruimtebeslag op de omgeving, maar juist met name ook hoe tot een 'interne vergroening' van het USP zelf kan worden gekomen, dus hoe men de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie zoals deze (net) buiten het USP voorkomen juist kan aanwenden om de binnen het USP beoogde algemene leefomgevingskwaliteiten, waaronder dus ook het groen, te versterken (maar zie dus ook de inmiddels kennelijk opgestelde: 'Biodiversiteitsvisie'), dan zou dat o.i. dus niet alleen het algemene leefklimaat binnen het USP ten goede kunnen komen (en daarmee dus ook het vestigingsklimaat), maar zo dus ook door een goede zonerings tot een betere bescherming kunnen komen van de kwetsbare waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie zoals deze dus in de (directe) omgeving van het USP voorkomen.

Juist om dus ook duidelijke grenzen m.b.t. de groei (in kwantitatieve zin) in beeld te kunnen brengen, zou het o.i. dus wel goed zijn als niet alleen in de: 'Plan-MER' met een: 'Plan-alternatief' wordt gewerkt, dus de beoogde toekomstige ontwikkeling, maar juist met meerdere varianten/scenario's, zodat in die zin ook duidelijke keuzen kunnen worden gemaakt, inclusief dus ook de (milieu)effecten daarvan.

Zo is het o.i. dus o.a. de vraag of je naast bepaalde ontwikkeling op het gebied van onderwijs en R&D dus ook nog 2.500 woningen moet willen bouwen op het USP, hetgeen uiteindelijk toch ook een bepaalde druk op het gebied (en met name ook de kwetsbare omgeving) met zich mee zal brengen.

Groen en gezond landschap

Dat men voor een groen en gezond landschap gaat is natuurlijk fantastisch, maar als men dat ook echt wil zal men o.i. aan de beoogde ontwikkeling dus wel een aantal harde randvoorwaarden mee moeten geven, met name op het gebied van waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie.

Zoals ook hiervoor al aangegeven heeft men in diverse studies die waarden inmiddels in kaart gebracht, evenals is een: 'Biodiversiteitsvisie' opgesteld, dat dus op basis van 20 doelsoorten, hetgeen op zich dus fantastisch is, maar de vraag voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is dus wel in welke mate de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie binnen en buiten het USP voorkomen ook uiteindelijk daadwerkelijk worden gerespecteerd.

In ieder geval is in het verleden als eens een groenvisie, althans een: 'Kansenkaart groene omgeving voor het USP' opgesteld (zie ook onderstaande figuur):



Fig.: 'Kansenkaart groene omgeving USP'

Verder komen er dus in de directe omgeving van het USP gebieden met belangrijke natuurwaarden voor, zoals dus aan de noord- en oostzijde de landgoederen Sandwijck, Oostbroek en Vollenhove en aan de zuid-westzijde Amelisweerd en Rhijnauwen. Eveneens komt er aan de noordzijde, zoals ook hiervoor reeds aangegeven, een belangrijke ecologische verbinding voor, namelijk de ecologische verbinding tussen het Kromme Rijngebied en het Vechtplassengebied (zie in deze dus ook Bijlage 1:: 'Folder Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassage Zeist Zuid-est, 2009)'), dus is het van belang ook daarmee bij eventuele ontwikkelingen zorgvuldig rekening te houden.

Wat betreft dat laatste is dan o.a. een goede zonering van belang. In die zin is dus door de Werkgroep Sandwijck een voorbeelduitwerking gemaakt, waarbij aan de ene kant ruimte wordt geboden aan uitloop vanuit de stad en aan de andere kant rust voor dieren die van de aldaar voorkomende ecologische verbinding (inclusief leefgebieden en 'stepping stones') gebruik maken (zie in deze dus ook Bijlage 2: 'Flyer Liniepark Rijnsweerd').

Tenslotte zou toch ook op de eventuele kansen die het concept van het: 'Ringpark' biedt kunnen worden ingespeeld, althans daar rekening mee kunnen worden gehouden.

Autoluw en bereikbaar

Duidelijk zal zijn, ook op basis diverse deelstudies, dat hier een enorme opgave ligt, zeker als het USP almaar blijft groeien, dus groter worden. Ook in die zin blijft het dus de vraag, o.a. vanuit leefbaarheidsoverwegingen, maar dus ook gezien de kwetsbare ligging/omgeving van het USP, of ook wat betreft de mobiliteit de duurzame grenzen van de groei inmiddels niet zijn bereikt.

Alhoewel dus wel ook fantastisch dat men inzet op schaa sprong fiets en OV (vergelijk in deze dus ook de zogenaamde: 'Ladder van Verdaas' en de nadere uitwerking daarvan in de 'Kracht van Utrecht 2.0), zij het dat ook deze wel degelijk ten koste van kwaliteiten van natuur, landschap en cultuurhistorie kunnen gaan.

In ieder geval zou het dus goed zijn als ook in die zin een algehele herbezinning plaatsvindt van de beoogde groei en voor zover men dan een schaa sprong van de fiets en het (H)OV beoogt dat ook daarbij dan zorgvuldig met aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie rekening wordt gehouden en dus overeenkomstig de 'Ladder van Verdaas' dus met name ook eerst wordt gekeken hoe mobiliteit kan worden voorkomen (vergelijk o.a. kansen die o.a. telewerken, etc., biedt), evenals hoe zoveel mogelijk van bestaande infra gebruik kan worden gemaakt, dus door optimalisaties, alvorens überhaupt aan uitbreiding van de infra of dat nu voor de auto, het ov of de fiets is.

Wel anderzijds natuurlijk fantastisch dat met het USP zelf zoveel mogelijk autoluw wil maken, maar de vraag is dan of je daarbij dan primair moet kiezen voor P&R aan de randen, met dus vaak ook een grote uitstraling (van licht) naar de (landelijke) omgeving, zoals met de huidige P&R het geval is.

Zichtbaar duurzaam en gasloos

Dat men dan streeft naar een (zichtbaar) duurzaam en gasloos USP kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. alleen maar van harte onderschrijven.

Teneinde dit ook te realiseren is het dan wel van belang dat het USP in die zin dan ook echt een voorbeeldfunctie gaat vervullen, waarbij zijn dan bijvoorbeeld een voorbeeld kan nemen aan Amsterdam dat het concept van de 'Doughnut economics' heeft omarmd (zie in deze dus ook het document: 'The Amsterdam doughnut City – A Tool for Transformative action (Amsterdam, 2020)'). De UU kent in die zin een aantal gerenomeerde instituten, zoals dus het: 'Copernicus Institute for Sustainable Development and Innovation' en ook het: 'Utrecht Sustainability Institute', dus zou het goed zijn beide instituten bij duurzame toekomst van het USP een belang rol toe te kennen

2.3 Methodiek

Hierbij worden dan een aantal stappen onderscheiden, zoals een inventarisatie van de: 'Huidige situatie', inclusief kennelijk een beschrijving van de autonome ontwikkeling tot 2040 als de: 'Referentiesituatie', een effectenbeschrijving van het: 'Planalternatief' op basis van een: 'Beoordelingskader' en een beschrijving van de randvoorwaarden en (eventuele) migrerende maatregelen om eventuele negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen.

Inventarisatie huidige situatie, inclusief kennelijk ook van referentiesituatie van de autonomie ontwikkeling tot 2040

Zoals ook hiervoor al aangegeven zou het goed zijn als men bij de inventarisatie van de huidige situatie toch ook iets breder kijkt dan het plangebied, aangezien daar dus een groot aantal kwetsbare waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie voorkomen, zodat daar dus vanaf het begin rekening mee kan worden gehouden (vergelijk dus ook het principe van 'natuur- en landschap inclusief ontwerpen').

Verder blijft het voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus toch onduidelijk waarom men als 'Referentiesituatie' de autonome ontwikkeling tot 2040 neemt, ook al aangezien het nog niet

zo eenvoudig zijn een beeld te schetsen hoe op basis gegeven ontwikkelingen (en ook 'raakvlakken') het USP er op dat moment uit zal zien, ook al zal er over bepaalde projecten, zoals het al of juist niet (vanuit het gezichtspunt van een duurzame ontwikkeling) verbreden van de A-27 en A-28, dan hopelijk wel meer duidelijkheid zijn.

Effectbeschrijving planalternatief

O.i. zou het dus goed zijn, zoals ook hiervoor al aangegeven, dat toch mogelijk effecten van verschillende varianten wordt beschreven, bijvoorbeeld ook van een echt groen en duurzaam ontwikkelingsperspectief (vergelijk dus ook het opstellen van wat dan vroeger als het "Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA)" werd aangeduid. Dan wordt ook duidelijk waar t.a.v. de (kwantitatieve) groei van het USP ook bepaalde grenzen liggen.

Dan wordt op zich dus in de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' op de pag. 25-27 wel een overzichtelijk beeld gegeven van de reikwijdte en ook van het detailniveau waarop men dan de effecten van het planalternatief in beeld wil brengen, maar de vraag is voor de Stichting Milieuzorg Zeist .e.o. toch, tenminste als men ook echt een duurzame ontwikkeling van het USP voorstaat, of men dan toch niet van een veel breder toetsingsperspectief uit zou moeten gaan, zoals dus een model dat vanaf het begin bepaalde waarden centraal stelt (zie in deze dus ook onderstaande figuur dat het model van de 'doughnut economics' van Kate Raworth centraal stelt)².

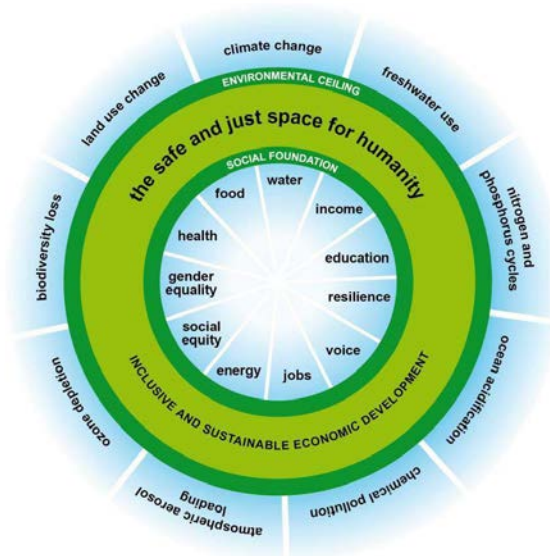


Fig: 'Beeld doughnut economics (naar Kate Raworth).

In die zin zou wellicht dus ook een voorbeeld kunnen worden genomen aan het: 'Rad de leefomgeving' zoals dat bij de toetsing van de NOVI en ook de POVI wordt gebruikt (zie in de deze dus ook de: 'Plan-MER NOVI'), zij het dat ook bij dat model, uitgaande van een duurzame ontwikkeling dus wel ook met de grenzen die de aarde stelt o.i. thans nog onvoldoende rekening houdt.

² In het betreffende model worden dus enerzijds de 'planetary boundaries' gerespecteerd (zie in deze dus ook de publicatie: 'Planetary boundaries - exploring the safe operation space for humanity (Rockstrom, 2009)', maar anderzijds ook een inclusieve samenleving, dat dus op basis van de zogenaamde 'Sustainable development Goals (SDG's) van de UN.



Fig.: 'Rad van de leefomgeving' (op basis van de zogenaamde 'lagenbenadering')

Meer in het bijzonder valt het op basis van de: 'Notitie Reikwijdte en detailniveau' toch op, ook al worden dus wel o.i. een aantal als zodanig relevante thema's en ook bijbehorende indicatoren aangegeven (maar vergelijk dus wel ook de zogenaamde: 'Lagenbenadering'), dat evenwel nauwelijks op detailniveau een beeld wordt gegeven van relevante toetsingsparameters en/of relevante (wettelijke) beleidskaders, zoals welke criteria men dan hanteert bij toetsing t.a.v. biodiversiteit, etc.. Dat dan m.u.v. de toetsing t.a.v. de te bereiken luchtkwaliteit, waarbij dan bij de waarden van de WHO wordt aangesloten, hetgeen overigens ook de provincie Utrecht overeenkomstig de: 'Samenwerkingsagenda Schone Lucht' en ook het zogenaamde 'Schone Lucht Akkoord' nastreeft.

In die zin zou wellicht ook nog eens goed naar de indicatoren kunnen worden gekeken die in die in het: 'Beoordelingskader REP U-16' zijn opgenomen, ook al hebben vaak eerder betrekking op het bereiken van een bepaald doelbereik dan dat zij daadwerkelijk bepaalde (milieu)effecten in beeld brengen..

Onduidelijk is voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. overigens waarom men niet gewoon ook aan de: 'Commissie van het MER' advies vraagt m.b.t. de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' aangezien het toch de ervaring van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is dat wel degelijk van toegevoegde waarde moet worden geacht.

3. Conclusie

Op zich wordt in de: 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' dus o.i. een goed beeld gegeven van wat de: 'Plan-MER' zou moeten bevatten om ook keuzen te kunnen maken, maar zowel t.a.v. de reikwijdte als het detailniveau kan o.i. nog wel een aanzienlijke aanscherping plaatsvinden, dat dus ook om een echt duurzame ontwikkeling van het USP als hét 'Life science centrum' van Nederland/Europa, dat overigens in samenwerking met de WUR, te kunnen waarborgen .

Hoogachtend,

P. Greeven

B. de Wolf

Bijlagen

Bijlage 1: Folder natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassage Zeist Zuid-West, 2009)

Bijlage 2: Flyer Liniepark Rijnsweerd

Afz.: Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

P/a: B. de Wolf

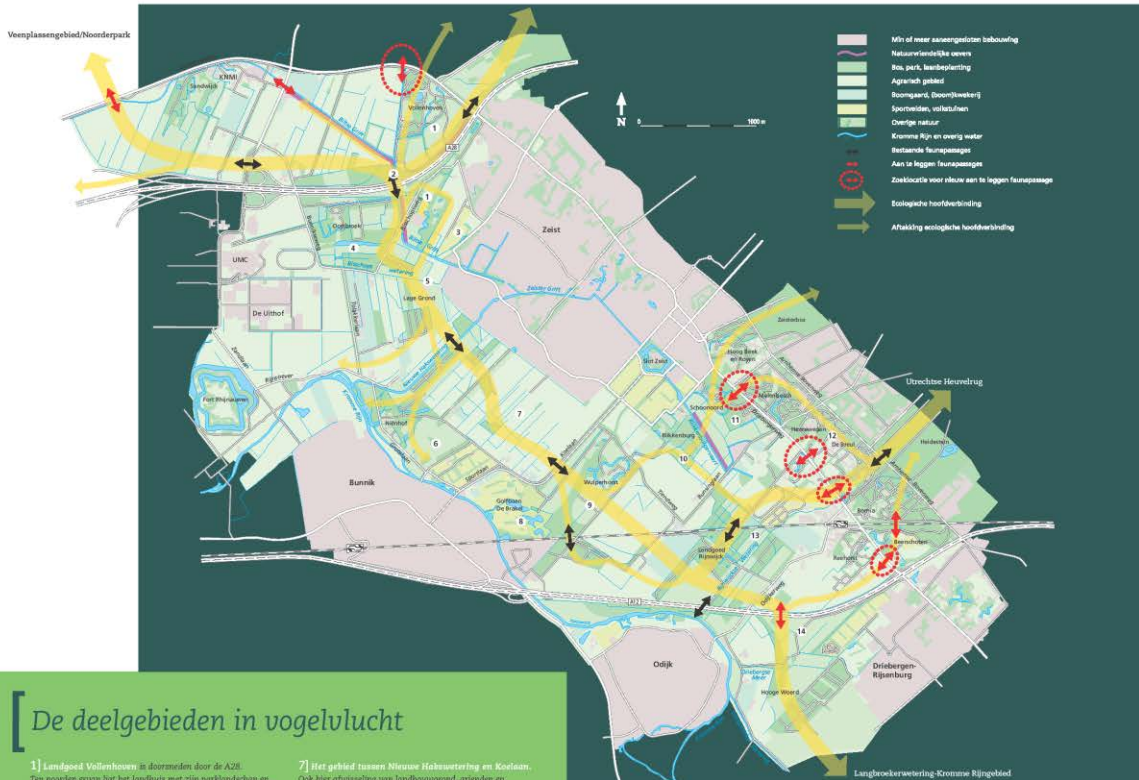
Kometenlaan 70

3721 JV Bilthoven

Bijlage 1: Folder Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages, 2009)

Natuur Verbinden en Behouden

tussen De Bilt, Zeist, Bunnik, Odijk en Driebergen



De deelgebieden in vogelvlucht

- 1) Landgoed Vollenhoven** in doornieden door de A26. Ten noorden ervan ligt het landschap met zijn parklandschap en gronden. In 2006 zijn de gronden ten zuiden van de A26 langs de Bisschopsweg ingericht voor de natuur. Hier komt het nieuwe Landgoed 'Klein Vollenhoven' met drie landhuizen. Met een wandelkaart wordt ook dit deel van Vollenhoven opengesteld voor publiek. Het wandel- en fietspad richting de sportvelden is voor natuur en landschap van belang.
- 2) Het wildvlucht A26** is in 1999 definitief erkend als faunapassage in het gebied tussen enerzijds Vechtplassengebied / Noordpark / noordelijk deel van de Heuvelrug en anderzijds Kromme Rijngebied / zuidelijk deel van de Heuvelrug. Het wildvlucht en de directe omgeving zijn ingericht als een natte en droge faunapassage. Diverse bossen en poelen werden aangelegd en de Biltse Orft stroomt weer door de passage heen. Het gebied is niet toegankelijk voor publiek. Uit een onderzoek van Rijkswaterstaat van 2000 blijkt dat de wildvlucht de best functionerende faunapassage is in de Provincie Utrecht (zie De Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West organiseert in overleg met Rijkswaterstaat twee keer per jaar een publieke excursie naar het wildvlucht).
- 3) Sportvelden** van de land van het buitengebied vormen een goede buffer tussen verstedelijkt gebied en natuur. De velden worden intensief gebruikt, maar er vindt geen dagelijkse verstoring plaats richting het buitengebied. Het aangrenzende weiland is van belang voor natuur en landschap.
- 4) Op landgoed Oosthoek** ligt de belangrijkste aansluiting tussen het wildvlucht en het Kromme Rijngebied. Het Utrechts Landschap is eigenaar van het landgoed. Oosthoek is voor een deel toegankelijk voor publiek. De del die ligt onder andere een oude, weer uitgegraven meander van de Rijn en er is een moeraspad. Om ook een rustgebied voor de dieren te behouden is de zone grenzend aan de Biltse Orft/Bisschopsweg niet opengesteld voor publiek.
- 5) De Lage Grond**, vroeger behorend bij Nijnhof, is gelegen tussen de Biltse Orft en de Nieuwe Haksuitering. Hier zijn in het kader van het Landschapsontwikkelingsplan Groenrauwe Oost agrarische gronden waarvoor ten behoeven van natuurontwikkeling. Uitvoering van het inrichtingsplan moet de natuurfunctie van dit smalle gebied versterken en veilig stellen. Door de afzetting van gronden, hakhoutbossen en landbouwgrond is dit een belangrijk leef-, rust- en trekgebied voor alle dieren die hier van oorsprong leven.
- 6) Landgoed Nijnhof** grenst aan een natuurontwikkelingsgebied langs de Kromme Rijn. Vanuit het informatiecentrum op het landgoed bereiken de sportvelden van Het Utrechts Landschap over deze rivier. De wandelroute op het landgoed voert lange een uitgegraven oude arm van de Rijn, die ook op Oosthoek weer zichtbaar is gemaakt. Beide locaties zijn tot aardrijksmonument bestemd. Een keer per maand is er onder begeleiding van Het Utrechts Landschap een excursie mogelijk.

- 7) Het gebied tussen Nieuwe Haksuitering en Koolman.** Ook hier afzetting van landbouwgrond, gronden en hakhoutbossen. Er is een ecologische aanpak met het aangrenzende landgoed Nijnhof. De beheersstrategie voor de Nieuwe Haksuitering worden door de dieren als faunapassage gebruikt. De Nieuwe Haksuitering voert afvalwater van de rioolwaterzuiveringen van De Bilt en Zeist af. Maatregelen moeten ervoor zorgen dat het kwaliteitsniveau in het gebied niet gemiddeld wordt met dit afvalwater. Ook hier wordt de herberichting van Groenrauwe-Oost gerealiseerd. Dit overwegend agrarisch gebied functioneert als leef-, rust- en trekgebied, waarbij de hoes dienen als stopplaats tijdens de trekperiode. Extra beplanting zou wenselijk zijn.
- 8) Golfbaan De Broek** in Bunnik. Deze golfbaan heeft een dubbel functie: golfbaan en natuurontwikkeling. Door de ligging langs de Kromme Rijn maakt de baan deel uit van deze belangrijke natte ecologische verbinding. Het golfterrein is een belangrijk forensengebied voor ree en haast vanuit Vulperhorst. Door de aanplant van bossen is zelfs meer schuilgelegenheid ontstaan dan vroeger, toen het nog agrarisch gebied was. Door middel van inovertuiging wordt de natuurontwikkeling gevolgd. De golfbaan is alleen voor de golfers toegankelijk.
- 9) Landgoed Vulperhorst** behoort tot de Groene Driehoek van Zeist. Eigenaar zijn Staatsbosbeheer en Het Utrechts Landschap. Vulperhorst wordt doorkruist door de spoorlijn Utrecht - Arnhem. Over de spoorlijn liggen twee inactieve overstapplaatsen van reeën. Belangrijk is dat de spoorlijn voor hen passeerbaar blijft. In 2004 is het militaire kamp en asielzoekerscentrum dat op het noordelijke deel van het landgoed aanwezig was afgebroken en het park opnieuw ingericht. Door het weghalen van hekken en de nieuwe aanplant is de oude trekboulevard van reeën tussen Vulperhorst en Blikkenburg hersteld. Er is een wandelroute tussen de Tiendag en de Kromme Rijn. Tussen Vulperhorst-Zuid en Rijnwijk-Zuid kan de faunaroute versterkt worden door aanplant van bossen.
- 10) Blikkenburg** Het park van de buitplaats Blikkenburg heeft vele oude bomen. Het natuurgebied Blikkenburg bestaat uit moeras, poelen, oude hakhoutbossen, een populierenbos en een nat schraalveld. In dit kuvelgebied zijn onder andere de westerbloesem en kamslaanlander te vinden. De natuurkern en de buitplaats zijn niet toegankelijk, wel zijn er twee lanen tussen Blikkenburg en Vulperhorst.
- 11) Landgoed Schoonoord met Bunnikseveld.** Landgoed Schoonoord bestaat uit een landgoedpark en de lager gelegen landerijen de Bunnikseveld (1820). De scholengemeenschap Schoonoord ligt binnen de vijvers van het park. Het is de kunst van het bouwen van het Wilderd Natuur Forum is in 2006 de restauratie van het landgoedpark uitgevoerd. Het parkgebied is vrij toegankelijk. Een boekje over het park is verkrijgbaar bij het WNF-kantoor. De lager gelegen landerijen 'De Bunnik' zijn in 2005 ingericht voor de natuur. Het is een belangrijk kuvelgebied. Een nieuw wandelpad langs de Blikkenburgersloot wordt aangelegd. Het Utrechts Landschap beheert park en landerijen.

- 12) buitengebied Driebergen** Hier liggen voor de faunaversterking grote blokkades. Langs de noordzijde zijn in de parken veel zandinstallaties, kantoren en de scholengemeenschap 'De Breeu' gevestigd. Het hekkwerk van de school staat haaks op de faunaverbinding met Haldeshoven. Het spoor doorsnijdt diverse natuurgebieden. Terstelt van de ecologische verbinding tussen het Kromme Rijngebied en de Zuidelijke Heuvelrug is van groot belang. Voor het publiek zijn de parken Hoog Beek en Royen, Malenkloot, Heerzuigen en De Breeu vrij toegankelijk.
- 13) Landgoed Rijnwijk.** Landgoed Rijnwijk wordt doorkruist door zowel de spoorlijn Utrecht-Arnhem als de A12. Het is een belangrijk kuvelgebied. Met de verbinding van de A12

- wordt ook de faunaverbinding tussen Rijnwijk en Hoogbeek hersteld. nabij de Oudekerkweg kent onder de A12 een nieuwe faunatunnel. Het natuurwiel door de verbinding van de A12 is in 2008 definitief gecompenseerd met nieuwe natuurgebieden: nabij de nieuwe faunatunnel A12 en langs de Kromme Rijn. De enige oorspronk van dieren voor de Oudekerkweg is een aandachtpunt. Rijnwijk is opengesteld voor publiek.
- 14) Hoogbeek** bestaat uit gronden, hakhoutbossen en landbouwgronden. Hoogbeek is de schakel naar het Langbroekerwateringgebied en het Kromme Rijngebied. Landrichting Groenrauwe-Oost zal de natuurfunctie van het gebied versterken en veilig stellen.



WERK GROEP FAUNAPASSAGES ZEIST ZUID-WEST
NETWERK VOOR NATUUR, MILIEU EN LANDSCHAP

Bijlage 2: Flyer Liniepark Rijnsweerd



De **oranje** / groen-gestroopte pijl staat voor Liniepark Rijnsweerd: een landschapspark voor mens en dier op de grens van stad en land. De **groene** pijl komt overeen met 'Groene wagen langs de Houvelrug' en is een rustgebied voor natuur. Behoud en versterking van landschap en natuurwaarden staat hier voorop.

LINIEPARK RIJNSWEERD

een landschapspark op de grens van stad en land onder knooppunt Rijnsweerd

De meeste mensen die wonen of werken in de omgeving van de A26 en A27 zullen de snelwegverbreding in eerste instantie zien als een bedreiging.

Het bestaande groen zal immers worden aangetast, de werkzaamheden brengen overlast met zich mee en óf uiteindelijk de lucht- en geluidskwaliteit er op vooruitgaat is natuurlijk alleen maar te hopen.

Wij zien gelukkig ook kansen als gevolg van dit grootschalige verbredingsproject.

Mogelijkheden voor...

- het versterken van de cultuurhistorie (Nieuwe Hollandse Waterlinie, slagenvarkaveling, landgoederenlandschap).
 - het verbinden van waterlopen (voor o.a. vis, ringslang, vleermuis en schaatsen?).
 - uitbreiding van het recreatieve fietsroutenetwerk.
 - wandelen, spelen en picknicken voor omwonenden, studenten en werkenden.
 - uitzicht op een groene helende omgeving rondom de ziekenhuizen.
 - het behouden van bestaand groen.
- Alles komt samen in 'Liniepark Rijnsweerd'.

'Liniepark Rijnsweerd'

Linie is een ander woord voor grens, en dit gebied is de overgang tussen stad en land, tussen Utrecht en Uithof, en er is zowel zichtbaar rijke historie als een modern toekomstbeeld. Daarnaast is natuurlijk de Nieuwe Hollandse Waterlinie duidelijk aanwezig in dit gebied.

Een landschapspark is een groen natuurlijk landschap met recreatief medagebruik. De ondertitel 'landschapspark onder Knooppunt Rijnsweerd' duidt verder op de ligging ten zuiden van het knooppunt, maar ook naar de wens om het park letterlijk onder de wegchamers door te leiden en zo een aangesloten groengebied te scheppen.

Aantrekkelijk voor zowel mens als dier.

Doel van dit voorstel

Dit idee biedt oplossing voor meerdere problemen. Het doel van dit voorstel is om te inspireren. Wat kan ook?

De invulling past zich daarnaast aan aan het tracé van de snelweg. Het is zeker niet definitief en behoeft nadere uitwerking. Wij informeren u graag verder!

Dank mee [facebook.com/linieparkrijnsweerd](https://www.facebook.com/linieparkrijnsweerd)



'Liniepark Rijnsweerd' - schetsontwerp ter inspiratie. Deze flyer toont een selectie van het hele voorstel.

Dit voorstel is mogelijk gemaakt door:
Werkgroep Sandwijk
Utrechtse Landschap
IVN De Bilt e.o.
Vogelwacht Utrecht
Bewonersvereniging
Leefklimaat UtrechtseWeg
en..?